

Temeljem članka 8. i 26. Statuta Službe za zapošljavanje Kantona Središnja Bosna („Službene novine KSB/SBK br. 5/02 , 03/05 ,9/13 i 14/15“), na prijedlog v.d.ravnatelja i uz mišljenje oba v.d.zamjenika ravnatelja, Upravno vijeće Službe za zapošljavanje KSB/SBK, na sjednici od 2.12.2016. godine, donosi

PROGRAM RADA

Služba za zapošljavanje KSB/SBK za 2017. godinu

I UVOD

Služba za zapošljavanje svoje pravno utemeljenje ima u slijedećim aktima:

1. Odluci o osnutku Službe za zapošljavanje KSB/SBK (“Službene novine KSB/SBK”, broj: 02/02, 02/04, 16/04, 12/15, 15/12, 7/16 i 13/16) i
2. Statutu Službe za zapošljavanje KSB/SBK (“Službene novine KSB/SBK”, broj: 05/02, 03/05, 09/13, 14/15)

Temeljni zakon po kome radi Služba za zapošljavanje KSB/SBK (u daljem tekstu Služba) je: Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (Službene novine F BiH”, broj:41/01 i 22/05 i 10/08).

Služba je pravno lice i registrirana kao javna ustanova kod Kantonalnog suda u Travniku.

Djelatnost Službe utvrđena je navedenim federalnim Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnutku i Statutom Službe a odnosi se na:

- a) posredovanje u zapošljavanju,
- b) informiranje o mogućnosti zapošljavanja,
- c) utvrđivanje prava osoba za slučaj nezaposlenosti,
- d) suradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca,
- e) provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- f) prikupljanje podataka o nezaposlenim osobama i dostavljanje istih Federalnom zavodu,
- g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva po odobrenju Federalnog zavoda,
- h) donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano
- i) i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.

Služba obavlja svoju djelatnost kroz Zajedničku službu i ispostave - biroe koji egzistiraju na teritoriji općina: Bugojno, Busovača, Dobretići, Donji Vakuf, Fojnica, Gornji Vakuf - Uskoplje, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Novi Travnik, Travnik i Vitez.

Tijekom 2016. godine ova Služba se kao i prethodnih godina, susretala sa raznim poteškoćama a koje su vezane za događanja i promjene na tržištu rada, neadekvatnim zakonskim rješenjima u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, te ekonomskim kretanjima, a koje su se odrazile na aktivnosti i rad Službe. Ipak je služba u prvih devet mjeseci uspjela postići temeljni zadatak, stabilizirati broj nezaposlenih i izvršiti smanjenje za 1475 nezaposlenih osoba (31.12.2015.g. 40848, a 30.09.2016.g. 39377).

Zbog toga su aktivnosti Službe i realizacija zacrtanih zadaća u Programu rada za 2016. godinu, u svakodnevnom radu nailazile na različite problematične situacije, najčešće uvjetovane vanjskim utjecajima. Služba se i tijekom ove kao i prethodnih godina susretala sa kontinuiranom fluktuacijom broja korisnika novčane naknade.

Zdravstveno osiguranje za nezaposlene je oblast gdje je dosta toga urađeno i gdje su ostvareni programski ciljevi iz Programa rada za 2016.g. U narednoj godini očekujemo nastavak kvalitetnog pristupa u ovoj oblasti kao i da postotak korisnika zdravstvene zaštite bude ispod 40%, odnosno da pravo na zdravstveno osiguranje se ostvaruje u skladu sa zakonskim odredbama.

Aktivna politika zapošljavanja je oblast u kojoj će se Služba sve više angažirati i postizati još bolje rezultate uz pomoć Federalnog zavoda za zapošljavanje i Ministarstva rada i socijalne politike FBiH te sa vlastitim sredstvima nastaviti realizaciju započetih programa te pripremati i razvijati nove programe.

Dugoročni ciljevi Službe su:

- Aktivno uključivanje nezaposlenih osoba, poslodavaca i svih drugih relevantnih faktora putem lokalnih partnerstva u većinu aktivnosti Službe, uz postupno smanjenje stope nezaposlenosti.
- Poticanje otvaranja novih radnih mjesta;
- Povećanje kvaliteta radne snage u smislu postizanja veće fleksibilnosti, motivacije i spremnosti za rad, obuku i školovanje, uz očekivanje Zakona o obrazovanju odraslih;
- Sistemizirano uključivanje teško upošljivih grupa na tržište rada, putem klubova za traženje posla, motivacijskih seminara i obuka za poduzetništvo.

Osnovni programski ciljevi za 2017. godinu su:

<i>Mjere</i>	<i>Planirano 2016.g.</i>	<i>Ostvareno u IX mjeseci 2016.</i>	<i>Planirano za 2017.godinu</i>	<i>Ostvarenje u 2017.</i>
<i>Posredovanje u zapošljavanju</i>	3.600	5.967	6.000	
<i>Individually savjetovanje</i>	13.000	10.103	13.000	
<i>Motiv. seminari i obuka YOB</i>	80/640	53/425	80/640	
<i>Informativni seminari</i>	600/4800	485/4149	600/4800	
<i>Zaposleni po individualnom s.</i>	3.500	4149	4.300	
<i>Zaposleno po posredovanju</i>	1.100	928	1.100	
<i>Zaposleno po mot.sem i YOB</i>	100	73	100	

Osigurati primjenu zakonskih propisa da broj uvažanih žalbi ne pređe 10% od broja ukupno izdatih rješenja. Osim toga, inzistirat će se na dosljednoj primjeni Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, radi određivanja stvarne slike o nezaposlenima i utvrđivanja statusa nezaposlene osobe.

Služba će nastaviti sa poduzimanjem svih potrebnih aktivnosti dokazivanja i upisa vlasništva na poslovnim prostorima koji su vlasništvo Službe, ali nisu konačno evidentirani u zemljišnim knjigama kod nadležnih općinskih sudova na području Kantona kako bi se do kraja formalno-pravno pozicionirala kao titular imovine.

II ISPITIVANJE TRŽIŠTA RADA, EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA, POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Ispitivanje tržišta rada

Služba za zapošljavanje vrši ispitivanje tržišta rada na svom području djelovanja još od 2003. godine. U ovu aktivnost je (ponovo) uključen i Federalni Zavod za zapošljavanje, s kojim je ova aktivnost vođena od 2006. godine (prema smjernicama Protokola o suradnji, zaključenog između Federalnog Zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Agencije za zapošljavanje BiH) do 2012. godine, od kada je Federalni Zavod za zapošljavanje prestao s ovom aktivnošću. Ova aktivnost je planirana i za 2017. godinu.

Svrha i cilj ankete je ispitivanje i analiza definiranog uzorka poslodavaca u 2017. godini prema utvrđenoj metodologiji rada (uglavnom anketiranje poslodavaca koji zapošljavaju 5 i više zaposlenih; iznimno, ako se utvrdi da nema dovoljno poslodavaca iz te skupine, moguće je

anketirati i poslodavce koji imaju manji broj zaposlenika). Ispitivanje tržišta rada je posebno značajno za Službu za zapošljavanje, jer se njime ostvaruje neposredan kontakt s poslodavcima i jača primarna društvena uloga posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba.

Temeljna svrha provedbe ankete je da njezini rezultati mogu poslužiti kao temelj za kreiranje određenih aktivnosti u poslovima posredovanja u zapošljavanju, provođenja stručne pripreme odnosno prekvalifikacije, a posebno utvrđivanje suficitarnosti odnosno deficitarnosti pojedinih zanimanja.

Ovi rezultati bi trebali poslužiti kao dobar temelj za provođenje upisne politike u srednjim školama i fakultetima na području ovog Kantona i cijele Federacije Bosne i Hercegovine.

Planirane aktivnosti se odnose uglavnom na izradu i publiciranje izvješća o stanju i tendencijama na tržištu rada, kako na području našeg Kantona tako i šire, tj. na području cijele Federacije BiH, kao i procjeni zapošljavanja u narednom razdoblju. Dobivene rezultate ankete potrebno je promovirati putem Glasila Službe, prezentacijama, lokalna partnerska vijeća, okrugli stolovi, mediji i druga sredstva komunikacije, a neophodno je posebno upoznati nadležna ministarstava i ustanove o prikupljenim podacima, radi uspostavljanja stručnog dijaloga s istima (stanje, prognoze, očekivanja). Na osnovu analiza i ocjena mišljenja poslodavaca o uspostavljanju odnosno proširenju suradnje sa Službom za zapošljavanje, donijeti i usvojiti odgovarajuće zaključke i preporuke za unaprjeđenje aktivnih mjera u oblasti zapošljavanja.

Ciljna skupina trebali bi biti, prije svega, poslodavci iz privatnog sektora (realni gospodarski sektor), koji su kao takvi registrirani u Kantonu Središnja Bosna, odnosno u Federaciji BiH. Zbog ograničenih sredstava namijenjenih za provođenje ankete, predviđeno je obuhvatiti maksimalno 150 subjekata (mnogo manje nego u prošlogodišnjoj anketi, jer ovaj put neće biti anketiran javni sektor).

Partneri u realizaciji ove ankete biti će Federalni Zavod za zapošljavanje, Kantonalno Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa, Udruga poslodavaca i sami poslodavci.

Evidencije u oblasti zapošljavanja

Sukladno pozitivnim zakonskim propisima i u ovoj godini vršit će se kontinuirana kontrola vođenja evidencija u oblasti zapošljavanja, s ciljem ažuriranja istih. U ovom dijelu smo do sada imali izuzetno dobru suradnju sa inspektorima rada Ministarstva gospodarstva KSB (vezano za rad 'na crno'), što očekujemo i u buduće. Također, pojačat će se interna kontrola vođenja svih evidencija (kartoteka – baze podataka, registri vođenja evidencija i dr.).

Opće je poznato da djelatnici Službe u ispostavama svakodnevno ostvaruju neposredni kontakt s nezaposlenim osobama te se sve više uvodi red kod redovitog javljanja nezaposlenih osoba.

Služba će i dalje nastaviti brisanje osoba sa evidencije koje ne poštuju zakonske rokove javljanja (kao i ostalih razloga za brisanje sa evidencije), te će voditi računa da pravovremeno procesuiraju podatke o osobama koje stječu pravo na zdravstveno osiguranje putem Službe.

I u narednom periodu Služba će održavati i unaprjeđivati savremeni pristup u radu, koji je potpuno novi sustav rada posredovanja u zapošljavanju, a podrazumijeva maksimalno vrijeme koje se može koristiti za administrativne poslove (prijava, odjava, izdavanje uvjerenja i sl.) samo tri (3) radna sata dnevno, a sve ostalo radno vrijeme na savjetovanja (grupna i individualna) i posredovanje u zapošljavanju.

I u 2017. godini (u rujnu 2017. godine) predviđena je obuka i osposobljavanje radnika u ispostavama Službe, koja je vezana za gore spomenuti novi pristup u radu, a sve u skladu s

Programu obuke, odnosno Pravilnikom o vođenju evidencija u oblasti zapošljavanja. Najviše pažnje će se posvetiti temi 'posredovanje u zapošljavanju', kao temeljnom zadatku Službe. U narednoj godini Služba treba ustrojiti odgovarajuće evidencije, a skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o osobama sa invaliditetom.

Posredovanje u zapošljavanju i tržište rada

Služba će sukladno pozitivnim zakonskim propisima vršiti jednu od svojih temeljnih obveza, posredovanje u zapošljavanju, te se u tom smislu planira oko 6000 posredovanja. Stanje na tržištu rada, kako u Federaciji BiH, tako i u samom Kantonu je veoma složeno, ali u idućoj (2017.) godini očekujemo djelomično stabiliziranje istog i smanjenje broja nezaposlenih osoba. Broj nezaposlenih osoba na dan 31.10.2016. godine je 39078 i manji je u odnosu na broj nezaposlenih osoba na dan 31.12.2015. godine (40869) za 1791, što govori u prilog gore navedenoj konstataciji.

I u tijeku 2017. godine angažirat ćemo se na posredovanju u zapošljavanju, a na temelju Procedure o informiranju poslodavaca i posredovanju u zapošljavanju.

S tim u vezi, tijekom 2017. godine, planirana je i redovna obuka zaposlenika na ovu temu (sukladno gore spomenutom Programu obuke).

Također, Služba planira organiziranje VII Sajam zapošljavanja, na temelju Procedure o organizaciji, pripremi, izvođenju i evaluaciji Sajma za zapošljavanje, koji bi trebao biti vremenski usklađen sa programima sufinansiranja zapošljavanja od strane FZZZ.

Dosadašnji sajmovi zapošljavanja (njih 6) su pokazali i potvrdili svoju potrebu i efikasnost.

Nažalost, Sajam zapošljavanja u 2016. godini nije realiziran iako je bio planiran Programom rada za 2016. godinu. Razlog koji je uvjetovao neodržavanje Sajma je objavljivanje Uredbe Vlade FBiH o poticaju zapošljavanja osoba bez radnog iskustva kao i programa sufinansiranja zapošljavanja FZZZ, u veljači mjesecu 2016. godine, a isti su zatvoreni u roku od 10, odnosno 15 dana, čime je nastala određena konfuzija u komunikaciji sa poslodavcima sa aspekta njihovih potreba za podrškom u sufinansiranju i realnih mogućnosti angažiranja sredstava po tom osnovu.

Održavanje sajma u ovim uvjetima ne bi donijelo odgovarajuće rezultate u sučeljavanju poslodavaca i nezaposlenih osoba obzirom da se sajam tradicionalno održava u 6-tom mjesecu a programi su objavljeni početkom godine, tako da će se Sajam zapošljavanja za 2017. godinu terminski uskladiti sa objavljivanjem programa sufinansiranja.

Programske aktivnosti ove Službe i u 2017. godini trebale bi se realizirati u okvirima aktivnosti na ostvarivanju funkcija utvrđenih Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a sve s ciljem očuvanja dostignute razine zaposlenosti, ako ne i povećanje iste i stvaranju uvjeta za unaprjeđenje učinkovitosti funkcioniranja tržišta rada, kako u Federaciji BiH, tako i na području ovog Kantona.

Informacijski sustav

Federalni Zavod za zapošljavanje je, prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, obavezan voditi i objedinjavati skupne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja, te u tom smislu predlagati mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacijskog sustava (JIS) u ovoj oblasti. No, i pored navedene zakonske obveze, ni do danas nije uspostavljen spomenuti sustav, mada su na realizaciji istog pokrenute nove aktivnosti. S obzirom na dinamiku aktivnosti koje provodi Federalni zavod za

zapošljavanje po pitanju implementacije jedinstvenog informacionog sistema za očekivati je da će Služba uspostaviti potrebne informacijske sisteme u narednom periodu.

Služba sudjeluje u implementaciji Jedinstvenog sustava registracije, kontrole i naplate doprinosa za socijalno osiguranje – skrb (JIS) Porezne uprave FBiH, a koji je realiziran u sklopu ELMO projekta, kojeg financira USAID, a iste aktivnosti će biti nastavljene i u 2017. godini.

Služba je elektronski spojena putem VPN-om (privatna virtuelna mreža) s Federalnim Zavodom za zapošljavanje, kojom komunicira i dostavlja podatke o nezaposlenim osobama korisnicima zdravstvenog osiguranja i nezaposlenim osobama kojima se vrši dokup staža i to će nastaviti raditi i ubuduće.

Služba je realizirala projekt „elektronskog obavještanja“ nezaposlenih osoba putem WEB stranice, kojim nezaposlene osobe vide sve oglase, natječaje o slobodnim radnim mjestima i sl. Služba planira instalirati u svim općinskim ispostavama namjenske *display-e (info panele)*, putem kojih će korisnici naših usluga biti informirani o (za njih) bitnim aktivnostima Službe. Ova aktivnost još nije realizirana, ali je planirana i u 2017. godini.

Služba je uvela nove komunikacijske veze (ADSL) u svim općinskim ispostavama za zapošljavanje i Zajedničkoj službi. Implementirana je INTRANET mreža unutar Zajedničke službe, radi učinkovitijeg i efikasnijeg rada, odnosno razmjene podataka između referada, koja će se neprekidno poboljšavati. U 2017. godini planirano je povećati brzinu pristupa internetu, kako bi se povećala učinkovitost rada zaposlenika.

U mjesecu rujnu 2017. godini planira se informatička obuka i osposobljavanje djelatnika (korištenje e-mail i internet servisa, MS excel, MS power point) s ciljem poboljšanja korištenja informacijskog sistema i ostalih informatičkih pomoćnih sredstava.

Informiranje i izvješćivanje

- Služba će i u 2017. godini graditi dobre odnose s medijima, s ciljem pravilnog i pravovremenog informiranja javnosti.
- „Glasilo“ Službe, u kojem se – pored statističkih podataka o broju i kvaliteti nezaposlenih, objavljuju programi, natječaji, propisi, odluke i drugi dokumenti, bit će i dalje važan element u informiranju (izrada mjesečnih glasila do 10. u mjesecu za prethodni mjesec).
- Dizajniranje nove forme Web stranice Službe koja će omogućiti brži i efikasniji pristup korisnicima podataka - nezaposlene osobe, poslodavci, institucije, nevladin sektor, itd., kao i stalno ažuriranje iste sa aktuelnim podacima i informacijama.
- Postavljanje „Glasila“ Službe u elektronskom obliku (PDF) na Web stranicu Službe.
- Izrada postupaka, brošura, vodiča i drugih pomoćnih akata potrebnih za rad ove Službe.

U okviru aktivnosti izrade izvješća Služba će vršiti slijedeće aktivnosti:

- Izrada i donošenje Programa rada Službe za 2018. godinu, rok: kraj prosinca 2017. godine;
- Izrada i donošenje Plana financiranja za 2018. godinu, rok: do kraja prosinca 2017. godine;
- Izrada Izvješća o radu Službe (godišnjeg, kraj siječnja 2017. godine za 2016. godinu, polugodišnjeg, kraj srpnja 2017. godine);
- Izrada Izvješća o poslovanju (godišnjeg za 2016. godinu, do kraja veljače 2017. godine i kvartalno, do 20. u mjesecu po okončanju kvartala);
- Izrada mjesečnog Glasila, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

- Izrada zapisnika sa sjednica Upravnog vijeća; rok najmanje jednom mjesečno.

III OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI, SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA I IZDAVANJE RADNIH DOZVOLA STRANIM DRŽAVLJANIMA

Sustav osiguranja za slučaj nezaposlenosti, te materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih kao poslovi zbog kojih je prije svega Odjel za pravne poslove i formiran regulirani su Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (Službene novne Federacije BiH, broj: 41/01, 22/05 i 10/08).

Financijska sredstva za isplatu materijalnih i socijalnih prava za slučaj nezaposlenosti osiguravaju se iz sredstava koja pripadaju kantonalnim službama za zapošljavanje uz obvezu Federalnog zavoda da iz svojih sredstava sukladno članku 50. navedenog Zakona službama za zapošljavanje dodjeljuje nedostajuća sredstva u cilju postizanja ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Za isplatu materijalnih i socijalnih prava za nezaposlene osobe Služba je u svom financijskom planu za 2017. godinu osigurala i planirala neophodna sredstva kako je to činila i ranijih godina. Služba također provodi stalne aktivnosti, sukladno važećim zakonskim i podzakonskim propisima, oko povećanja stupnja naplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti.

Pružanje pravne i stručne pomoći, kao i kontinuirano informiranje, kako nezaposlenih osoba, tako i zaposlenika Službe koji rade izravno u kontaktu sa nezaposlenim osobama, jedan je od stalnih zadataka Odjela. Pravnu pomoć i informiranje za nezaposlene osobe zaposlenici Odjela pružat će putem telefonskih ili drugih sredstava komunikacije ili izravno u prostorijama Službe, a za zaposlenike Službe koji rade izravno u kontaktu sa nezaposlenim osobama putem edukacija i telefonskih kontakata, elektronskim sredstvima komunikacije, na službenim sastancima, te pisanim uputama i instrukcijama. Navedena pomoć i informiranje radi se u cilju transparentnog upoznavanja sa pravima nezaposlenih osoba, te edukacije za što jednostavnije i učinkovitije pružanje usluga.

Pravo na novčanu naknadu nakon prestanka radnog odnosa kao jedno od temeljnih i najznačajnijih prava nakon prestanka radnog odnosa nezaposlena osoba ostvaruje sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Stanje u gospodarstvu na području našeg Kantona u posljednjih nekoliko godina odražava se na statističke pokazatelje u Službi, a to znatno utječe na ukupan broj nezaposlenih, te samim tim i broj korisnika novčane naknade. Utjecaj gospodarske krize koja se nekoliko ranijih godina snažno odražavala i na Bosnu i Hercegovinu rezultirala je kontinuiranim otpuštanjem većeg broja radnika, te smo u protekle tri-četiri godine prema statističkim podacima imali stalno i kontinuirano povećanje broja korisnika novčane naknade. Taj se trend, prema sadašnjim pokazateljima u 2016. godini, definitivno lagano zaustavio, te se prema svim pokazateljima u 2017. godini planira, bar kada je u pitanju broj korisnika novčane naknade, smanjenje broja korisnika novačane naknade. Rukovodeći se podacima iz prethodnih godina, te trenutnim stanjem u gospodarstvu Služba je Financijskim planom za 2017. godinu planirala nešto manji iznos sredstava za ovu namjenu u iznosu od 4.354.045,00 KM.

Služba će pravo na zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama utvrđivati sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, te izdavati uvjerenja na temelju službene evidencije za reguliranje prava nezaposlenih.

Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje (dokup staža) regulirano navedenim Zakonom i namjenjeno je za osobe kojima nedostaje do tri godine mirovinskog staža do stjecanja uvjeta za mirovinu. Služba je za ovu namjenu Financijskim planom za 2017. godinu planirala iznos od 50.000 KM manji nego u protekloj godini, te on za 2017. godinu iznosi 170.000,00 KM. Uбудуće će se nastaviti sa aktivnostima oko stalne kontrole evidencija nezaposlenih osoba u cilju informiranja i upoznavanja sa ovim pravom osoba starijih godišta, mogućih korisnika dokupa staža. Budući da su se odredbe članka 137. stavak 2. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, a koje se odnose na ispunjenje uvjeta za starosnu mirovinu i prije navršenih godina života propisanih u članku 30. Zakona, (55 godina života i 30 godina staža za žene i 60 godina života i 35 godina staža za muškarce, primjenjivale do 31.12.2015. godine, te se za navdenu skupinu nezaposlenih u 2016. godini nije vršila uplata doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, iako se to očekivalo, broj zahtjeva za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje se i nije znatno smanjio. U posljednjih nekoliko godina pokazalo se da većina poslodavaca otpušta radnike starijih godišta i upućuje ih u Službu na ostvarivanje navedenog prava.

Služba će sukladno Programu realizacije mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji će u procesu privatizacije, stečaja, likvidacije i prestrukturiranja poduzeća sa većinskim državnim vlasništvom ostati bez posla, omogućiti ostvarivanje prava na novčanu naknadu za navedenu skupinu nezaposlenih osoba, ukoliko se osiguraju potrebna sredstva od strane drugih institucija koje imaju obvezu osiguranja sredstava za ovu namjenu.

Aktivnosti oko raskidanja ugovora o sufinanciranju u zapošljavanju i naplate sredstava po raskinutim ugovorima putem Općinskog suda u Travniku, započete u 2015. i 2016. godini nastaviti će se i u 2017. godini. Po većem dijelu podnesenih tužbi i prijedloga za ovrhu, već je donesen veći broj presuda. Za ostale raskinute ugovore pripremljena je dokumentacija, te će se nastaviti sa navedenim aktivnostima oko naplate putem Suda. U toku 2017. godine očekuje se manji broj tužbi prema korisnicima poticajnih sredstava koji nisu redovito izvršavali svoje obveze regulirane potpisanim ugovorima.

Izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva provodi se sukladno važećim propisima koji reguliraju kretanje, boravak i zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva. Prihod od izdatih radnih dozvola u 2017. godini planiran je u iznosu od 5.000,00 KM.

Svi upravni postupci za utvrđivanje navedenih prava, do sada je, a i uбудуće, Služba će provoditi u propisanim rokovima i sukladno važećim propisima. Unatoč činjenici da Zakonodavac nije jasno regulirao uvjete i način ostvarivanja prava za slučaj nezaposlenosti, pa nerijetko Služba mora tražiti tumačenje pojedinačnih specifičnih situacija, prvenstveno oko obveze uplate doprinosa kao uvjet za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za cilj Služba je sebi postavila da broj uvažanih žalbi na rješenja (poništenih rješenja Službe) ni u kom slučaju ne smije preći 20 % od ukupnog broja izjavljenih žalbi.

IV AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja je oblast u kojoj će se Služba sve više angažirati i postizati još bolje rezultate te uz pomoć Federalnog zavoda za zapošljavanje a i vlastitih sredstava, nastaviti realizaciju započetih programa te pripremati i razvijati nove programe.

Kako je aktivna politika zapošljavanja skup mjera koje se poduzimaju sa ciljem usklađivanja ponude i potražnje radne snage na tržištu rada neposredno usmjerenih na smanjenje nezaposlenosti, te mjere će se provoditi kroz različite oblike podrške u zapošljavanju, samozapošljavanju, pripremi za tržište rada, te stručnom usavršavanju i osposobljavanju za sve kategorije nezaposlenih osoba uz promoviranje rodne ravnopravnosti.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se utjecati na zadovoljenje potražnje za radnicima određenog profila zanimanja dok se mjerama namijenjenim pojedincima kroz unapređenje njihovih znanja i vještina nastoji utjecati na ponudu raspoložive radne snage.

U 2017. godini, Služba će nastaviti realizaciju i praćenje programa i mjera zapošljavanja koji su započeti u prethodnim godinama a nisu još okončani kao i realizaciju programa i mjera koji će biti doneseni i za koje će biti raspisani javni pozivi.

Služba će nastaviti sa realizacijom i/ili praćenjem slijedećih programa i mjera iz ranijih godina:

- a) Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015 po mjerama:
  - Jačanje konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2015
  - Sufinanciranje zapošljavanja – Prilika za sve 2015
- b) Program samozapošljavanja Start up 2015
- c) Program samozapošljavanja i zapošljavanja u poljoprivredi
- d) Program sufinansiranja zapošljavanja 2016 – mjere:
  - Prilika za sve 2016
  - Periodično/sezonsko zapošljavanje 2016
  - Vaučer za posao 2016
- e) Program subvencioniranja zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba bez radnog iskustva po Uredbi Vlade FBiH
- f) Program subvencioniranja samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH
- g) Program pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje 2016.čija realizacija ide preko Federalnog zavoda za zapošljavanje
- h) Program zapošljavanja Roma u 2016.godini čija realizacija ide preko Federalnog zavoda za zapošljavanje

Pored navedenih programa i mjera sufinansiranja u 2017. godini će biti raspisani novi javni pozivi za sufinansiranje slijedećih aktivnosti:

- Sufinanciranje poslodavaca radi zapošljavanja osoba iz ciljne grupe i omogućavanja stjecanja prvog radnog iskustva
- Sufinanciranje Start up biznisa
- Sufinanciranje samozapošljavanja i zapošljavanja u poljoprivredi
- Sufinanciranje društveno korisnoga rada
- Sufinanciranje pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje
- Sufinanciranje zapošljavanja Roma

Sve navedene aktivnosti će biti realizirane kroz slijedeće mjere:

- Prvo radno iskustvo/zapošljavanje mladih
- Prilika za sve
- Periodično/sezonsko zapošljavanje
- Vaučer za posao
- Start up

- Samozapošljavanje i zapošljavanje u oblasti poljoprivrede
- Obukom do zaposlenja
- Program zapošljavanja Roma
- Javni radovi

Navedenim mjerama bit će obuhvaćene sve ciljne grupe nezaposlenih kao što su:

- Mladi bez radnog iskustva i žene
- Dugotrajno nezaposlene osobe
- Razvojačeni branitelji i djeca nezaposlenih razvojačenih branitelja
- Osobe sa invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom, članovi obitelji poginulih branitelja, djeca i supružnici osoba sa invaliditetom od 60% i više
- Osobe dobi preko 40 godina
- Članovi kućanstava u kojima ni jedan član nije zaposlen
- Romi
- Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama, bivši štíćenici doma za nezbrinuta djecu
- Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, žrtve nasilja u obitelji, liječeni ovisnici i dr.

Ovim mjerama će biti obuhvaćene sve najosjetljivije kategorije nezaposlenih koje smo već spomenuli a sam način provođenja, shodno informacijama od FZZZ biti će kao i u 2016.godini. Naime bit će objavljeni javni pozivi koji će ostati otvoreni sve do ugovaranja raspoloživih sredstava, radi mogućnosti kontinuiranog apliciranja poslodavaca u skladu sa njihovim potrebama, čime se povećava i mogućnost poticanja zapošljavanja nezaposlenih osoba tijekom cijele godine. Također će biti omogućeno preusmjeravanje sredstava sa programa i mjera za koje je manji interes na programe i mjere za koji se pokaže veći interes odnosno potreba.

Kroz sve navedene programe i mjere očekujemo zapošljavanje oko 1000 nezaposlenih osoba.

Služba će u toku 2017. U saradnji sa FZZZ i Kantonalnom upravom za branitelje, realizirati Program sufinansiranja zapošljavanja razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji za 20 osoba sa VSS/VŠS i 34 osobe sa NK/ KV/SSS u ukupnom izosu od 392.400,00 KM.

S obzirom na to da se aktivnosti vezane za **profesionalnu orijentaciju** uglavnom odnose na profesionalno informiranje učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola na području Srednjobosanskog kantona, u 2017. god.u skladu sa mogućnostima, nastaviti će se raditi na uspostavljanju profesionalne orijentacije kao sistemске aktivnosti u Službi za zapošljavanje uz saradnju sa svim institucijama koje budu pružale pomoć, nove ideje i programe u oblasti profesionalne orijentacije i selekcije. Očekuje se i pomoć i podrška Federalnog zavoda u jačanju mjera savjetovanja, motiviranja, informiranja i pomoći kod traženja zaposlenja (metode i tehnike aktivnog traženja posla, izrada individualnog plana zapošljavanja), kao i planiranja i razvoja profesionalne karijere i srodnih aktivnosti.

Formirana je radna grupa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine koja će koordinirati aktivnosti u oblasti profesionalne orijentacije, te će se u službama za zapošljavanje u Federaciji BiH pristupiti unificiranju i proširenju opsega usluga u ovoj oblasti. Kao dio aktivnosti u promociji aktivnih mjera zapošljavanja u 2017.godini Služba planira organiziranje **Sajma za zapošljavanje** na području Srednjobosanskog kantona na kojem se očekuje učešće 40-50 poslodavaca te oko 1000 nezaposlenih .

V OBUKA I OSPOSOBLJAVANJE OSOBLJA

Služba će kao i prethodnih godina nastaviti permanentno radi na osposobljavanju osoblja kako bi se na adekvatan način uključila u primjeni novih pristupa u radu, shodno ISO standardima i evropskim integracijama i to kroz:

- Osposobljavanje uposlenika za izradu i primjenu novih dostignuća u okviru ISO standarda, dva trodnevna seminara za tim za kvalitetu.
- Osposobljavanje uposlenika za izradu planskih dokumenata po strateškim dokumentima Vlade KSB/SBK. 2 seminarara za tri djelatnika
- Osposobljavanje uposlenika za primjenu novog Zakona o javnim nabavkama, tri dvodnevna ili četiri jednodnevna seminarara za sve članove povjerenstva za javne nabavke
- Osposobljavanje uposlenika za primjenu Zakona o radu i ostalih propisa za rad i radne odnose, tri dvodnevna seminarara za 3 osobe.
- Osposobljavanje uposlenika u oblasti financijsko – računovodstvenih poslova iz odjela za Materijalno financijskog poslovanja, minimalno 6 jednodnevnih seminarara za po tri osobe, sa dodatkom svaki drugi puta još jedne osobe,
- Osposobljavanje ljudstva za izradu projekata za kandidiranje evropskim pristupnim fondovima, tri seminara po pet dana za dva učesnika,
- Osposobljavanje osoba za primjenu zakona i podzakonskih propisa u oblasti prava nezaposlenih osoba, četiri seminarara za po dvije osobe,
- Obuka osoblja za primjenu Zakona o upravnom postupku i uredsko poslovanje, četiri seminarara po dvije osobe,
- Osposobljavanje osoblja u oblasti posredovanja u zapošljavanju, evidencija i primjeni jedinstvenog informacijskog sustava, šest seminarara za po dvije osobe,
- Osposobljavanje osoba za mjere aktivne politike, tri jednodnevna seminarara za po četiri osobe,
- dvodnevni seminar za svo osoblje ispostava za primjenu jedinstvenih pristupa u radu na realizaciji temeljnih zadaća (Voditelji ispostava, Savjetodavci I i II i evidentičari)
- Osposobljavanje osoblja za primjenu mjere aktivne politike (Obuka za rad u Klubovima za traženje posla) za Savjetodavce I i II, četiri dana
- Obuka voditelja Ispostava za izvođenje obuke „biznis planove“ dvodnevni seminar za sve voditelje, i
- Obuka voditelja ispostava za primjenu novih pristupa u radu, na četiri redovita sastanka po tri sata.

Shodno Zakonu o javnim nabavkama, Služba će osigurati provođenje odgovarajućih postupaka pri angažiranju spoljnih suradnika za pojedina osposobljavanja.

VI MATERIJALNO-FINANCIJSKO POSLOVANJE

Temeljni propisi koji reguliraju računovodstveno-financijski segment poslovanja Službe za zapošljavanje SBK/KSB i u 2017.godini su:

1. Zakon o budžetima u FBiH ("Sl .novine FBiH",broj:102/13, 9/14, 13/14, 8/15,91/15 i 102/15);
2. Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj:34/14)
3. Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH ("Sl .novine FBiH", broj:60/14) i
4. Pravilnik o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj.69/14, 14/15 i 4/16).

Navedeni su samo osnovni zakonski i podzakonski akti. Na djelatnost Službe za zapošljavanje SBK/KSB (u daljem tekstu Služba) primjenjuju se i mnogi drugi zakonski i podzakonski akti iz domena: financija, radnog prava, PIO-a i drugih oblasti.

Usvojen je novi Zakon o radu, a slijedi usvajanje još seta propisa, koje će biti obavezujući i za Službu (Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima).

Izmjene propisa u 2017.godini (seta reformskih propisa) mogu nametnuti potrebu redefiniranja Finansijskog plana za 2017.godinu a samim tim i redefiniranje programskih aktivnosti Službe za zapošljavanje SBK/KSB.

Pored eksternih propisa koje Služba primjenjuje u svom radu, od internih akata rad Službe za zapošljavanje SBK/KSB u značajnoj mjeri definira Finansijski plan Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu sa Planom nabava u 2017.godini i Odluka o izvršenju Finansijskog plana Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu.

Ova dva akta uz Plan rada Službe za 2017.godinu čine programski i finansijski okvir u radu Službe u 2017.godini.

Sve programske aktivnosti Službe za zapošljavanje SBK/KSB u 2017.godini sažete su i iskazane finansijski u Finansijskom planu Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu a njihova realizacija definirana je Odlukom o izvršenju Finansijskog plana Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu i Planom rada Službe za 2017.godinu.

Osnovne obaveze ovog odjeljenja koje nas očekuju i u 2017.godini su:

- Vođenje propisanih i drugih neophodnih evidencija (Glavne knjige, Dnevnika i drugih pomoćnih knjiga i evidencija;
- Sačinjavanje izvješća i izvješćivanje (mjesečno, kvartalno i godišnje);
- Sačinjavanje izvješća za institucije statistike (mjesečno i godišnje);
- Sačinjavanje drugih izvješćaa po zahtjevu;
- Aktivnosti u izradi i usvajanju Finansijskog plana, praćenju njegovog izvršenja i izvješćivanju po tom osnovu;
- Organizacija popisa i priprema za godišnji obračun;
- Sačinjavanje godišnjeg obračuna i izvješćivanja po istom;
- Obračunavanje i plaćanje svih obaveza Službe (plaća radnika, obaveza za Upravni odbor, obaveza po osnovu komisija, računa, ugovora, novčane naknade iz radnog odnosa, poticaja aktivne politike zapošljavanja, zdravstvenog osiguranja za nezaposlene, dokupa staža i sl.);
- Servisiranje Upravnog odbora kroz pripremu akata: odluka, zaključaka, informacija, izvješća i sl.;

- Rad i saradnja sa institucijama u okviru nadležnosti i obaveza ovog odjeljenja: ministarstvima (Kantona i FBiH), Poreznom upravom, Federalnim zavodom za statistiku, Odjeljenjem za makro-ekonomske analize BiH, bankama i sl.;
- Kontinuirane obuke radnika Odjeljenja za materijalno-finansijsko poslovanje (seminari i ostale edukacije minimalno u obaveznom – propisanom trajanju);
- Ovladavanje novim segmentima trezorskog poslovanja i
- Razne druge obaveze.

I u 2017. godini posebnu pažnju Služba za zapošljavanje SBK/KSB mora posvetiti novčanim naknadama iz radnog odnosa, kao najvećoj rashodovnoj poziciji.

Novčane naknade predviđene za slučaj nezaposlenosti obračunavaju se u skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba ("Sl .novine F B i H", broj: 41/01 i 22/05).

Sve procjene daju naznake da će obaveze po ovom osnovu i u 2017. godini biti i dalje značajne. Ova pozicija u Finansijskom planu Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu iznosi oko 45% ukupnih rashoda i izdataka – 4.354.045,00 KM.

Novčane naknade vode se i obračunavaju u elektronskoj formi, u modulu programa koji je u cjelosti integriran u finansijsko-računovodstveni program.

Druga pozicija iz okvira socijalno materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba je dokup staža za nezaposlene osobe.

Ova pozicija u Finansijskom planu Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu iznosi nominalno 170.000,00 KM.

I dokup staža za nezaposlene u cjelosti je integriran u finansijsko-računovodstveni program.

Pored sredstava za dokup staža u 2017.godini planirana su sredstva za uplatu penzijsko invalidskog osiguranja po programima mjera socijalnog zbrinjavanja zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzeća ostali ili ostaju bez posla- u iznosu od 100.000,00 KM.

Treća značajna pozicija iz okvira socijalno materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba je zdravstveno osiguranje nezaposlenih.

Ova pozicija u Finansijskom planu Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017.godinu iznosi oko 15% ukupnih rashoda i izdataka – 1.482.000,00 KM.

Ukupno planirani izdaci za socijalno materijalnu sigurnost u 2017.godini (kao jednu od najvažnijih funkcija Službe za zapošljavanje SBK/KSB) iznose oko 63% ukupnih rashoda i izdataka – 6.106.045,00 KM.

Značajan dio poslova iz domena socijalno materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba obavlja se u Odjeljenju za materijalno-financijsko poslovanje.

Aktivna politika zapošljavanja planirana je u preporučenim veličinama do 6% temeljnih prihoda iz vlastitih sredstava, a ostalo iz transfera (grantova) u svrhu poticaja zapošljavanja.

Izdaci za aktivnu politiku zapošljavanja planirani su u iznosu od 700.000,00 KM.

Ova sredstva odnose se na sredstva Federalnog zavoda i drugih nivoa vlasti u iznosu od 500.000,00 KM i sredstva Službe u iznosu 200.000,00 KM (do 6% od izvornih prihoda) - ukupno 710.000,00 KM. U ovom ukupnom iznosu sadržan je i iznos od 10.000,00 KM koji je predviđen za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, što je propisana obveza Službe - 5% od sredstava Službe planiranih za aktivnu politiku zapošljavanja (vlastita sredstva Službe).

Ovaj dio aktivnosti Službe za zapošljavanje SBK/KSB je veoma važna funkcija Službe, ali bez obzira na to realizacija planiranog će uveliko zavisiti od ukupnog poslovanja Službe, a posebno od realizacije (ostvarenja) grupe rashoda socijalno materijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. To se odnosi, prije svega, na realizaciju vlastitih sredstava Službe.

Ukupna direktna realizacija iz domena aktivne politike zapošljavanja preko Službe za zapošljavanje SBK/KSB zavisit će i od politike realizacije aktivne politike zapošljavanja Federalnog zavoda za zapošljavanje Sarajevo od toga u kojoj će mjeri realizirati programe aktivne politike zapošljavanja direktno preko službi za zapošljavanje.

Služba cijeni da će realizacija aktivne politike zapošljavanja i u 2017. godini biti vršena preko Federalnog zavoda za zapošljavanje Sarajevo i nadležnih ministarstava (uz značajno učešće Službe u tehničkom dijelu pripreme i praćenja) u značajnoj mjeri, ali da će jedan dio programa direktno realizirati i Služba vlastitim sredstvima i sredstvima (namjenskim transferima za zapošljavanje) Federalnog zavoda za zapošljavanje Sarajevo i viših nivoa vlasti.

Odjeljenje za materijalno-financijsko poslovanje bi u ovom dijelu obavljalo slijedeće poslove: plaćanje, izvještavanje o realizaciji pojedinih programa zapošljavanja i sl.

Kapitalni izdaci u 2017. godini realizirat će se u skladu sa realizacijom (visinom) prihoda i primitaka i realizacijom (visinom) izdataka za socijalno-materijalnu sigurnost.

Obaveza Odjeljenja za materijalno-financijsko poslovanje u tom djelu je praćenje izvršenja Finansijskog plana Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017. godinu (kao preduvjeta za realizaciju planiranih kapitalnih izdataka), plaćanje i evidentiranje kapitalnih izdataka.

Kad su u pitanju ukupni prihodi i rashodi kao i kapitalni primici i izdaci obaveza ovog odjeljenja će i u 2017. godini biti praćenje i evidentiranje istih, kao i izvješćivanje po svim segmentima poslovanja u propisanim formama izvješćivanja.

Realne su procjene da će Služba za zapošljavanje SBK/KSB odgovoriti svim svojim zadacima u 2017. godini. Procjene Službe su da će prihodi i primici biti realizirani u planiranim veličinama što će stvoriti preduvjete za realizaciju planiranih rashoda i izdataka.

Pregled svih obaveza Službe za zapošljavanje SBK/KSB kao i prihoda i primitaka iz kojih se iste trebaju izvršavati najbolje prezentira Finansijski plan Službe za zapošljavanje SBK/KSB za 2017. godinu.

VII SURADNJA

U ostvarivanju postavljenih zadaća kao i predhodnih godina, još i više raditi na što boljoj i konstruktivnijoj suradnji sa:

1. Vladom KSB/SBK putem resornog Ministarstva privrede
2. Nadležnim inspekcijama,
3. Federalnim zavodom za zapošljavanje
4. Općinskim strukturama i svim relevantnim faktorima lokalne zajednice kroz partnerska vijeća s ciljem stvaranja boljih uvjeta na tržištu rada.
5. Međunarodnim i nevladinim organizacijama,
6. Agencijom za zapošljavanje BiH i službama zapošljavanja u Federaciji, kao i Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske,
7. Poslodavcima i
8. Sredstvima informiranja.

S ciljem suradnje u potpunosti razraditi i iskoristiti partnerska vijeća.

Broj:01-02-73/16

Datum, 2.12.2016. godine

